

Onderwerp: Kadernotitie Transitievisie Warmte

<i>Raadsvergadering</i>	18 maart 2021, agendapunt .. - zie apart besluitblad -
<i>Datum raadsvoorstel</i>	..
<i>Bijlage(n)</i>	2
<i>Zaaknummer</i>	Z.159642 / D.1135686
<i>Behandeld in commissie</i>	Fysiek Domein 3 maart 2021, agendapunt ..
<i>Portefeuillehouder</i>	wethouder G. Rebel
<i>Informatie bij</i>	Eelco Weyland
<i>E-mail / telefoonnummer</i>	e.weyland@huizen.nl / (035) 528 16 25

Voorstel

De “Bestuurlijke Kadernotie Transitievisie Warmte” vaststellen, waarin kaders en uitgangspunten voor de verdere ontwikkeling van de Transitievisie Warmte van de gemeente Huizen zijn opgenomen.

Toelichting op het te nemen besluit

Aanleiding

Het Klimaatakkoord vraagt van elke gemeente om uiterlijk eind 2021 te beschikken over een door de gemeenteraad vastgestelde Transitievisie Warmte. In een Transitievisie Warmte (TVW) beschrijft de gemeente hoe de transitie naar een aardgasvrije gebouwde omgeving er volgens de huidige inzichten op hoofdlijnen gaat uitzien. De TVW legt daarmee de basis voor het opstellen en vervolgens uitvoeren van wijkuitvoeringsplannen.

Bij het opstellen van de Transitievisie Warmte werkt de gemeente Huizen samen met de gemeenten Blaricum, Laren, Gooise Meren en Wijdmeren. Diverse stakeholders, waaronder de woningcorporaties, de netbeheerders en de lokale energiecoöperaties zijn hierbij betrokken. Eindresultaat is dat elk van de vijf gemeenteraden een eigen Transitievisie Warmte vaststelt. Als belangrijke stap in dit proces is nu een Bestuurlijke Kadernotie Transitievisie Warmte (kortweg: kadernotitie) opgesteld, waarin de uitgangspunten en randvoorwaarden voor de verdere uitwerking van de Transitievisies Warmte voor de vijf gemeenten zijn opgenomen.

Argumentatie

De belangrijkste onderdelen van de kadernotitie, inclusief de specifieke elementen voor de gemeente Huizen, worden hieronder toegelicht.

1. Voortzetten bestaande ondersteuning energiebesparing voor alle bewoners

Ongeacht waar eventueel wijkuitvoeringsplannen worden gestart, alle bewoners in Huizen worden ondersteund in de vorm van voorlichting, onafhankelijk advies via het gemeentelijk energieloket (Duurzaam Bouwloket) en, indien mogelijk, subsidie. Dit is bestaand beleid en dat beleid wordt voortgezet. Een toekomstig wijkuitvoeringsplan (WUP), en de ondersteuning die vanuit een WUP kan worden gegeven, vormt hierop dus een aanvulling.

Deze beleidskeuze is weliswaar niet expliciet als paragraaf in de kadernotitie opgenomen, maar kan daaruit voor wat betreft Huizen wel worden afgeleid.

2. Instemmen met de criteria voor de volgorde van wijkuitvoeringsplannen

In hoofdstuk 4 van de kadernotitie zijn de criteria opgenomen voor een logische volgorde om wijkuitvoeringsplannen in gang te zetten. Dit zijn gangbare criteria die ook op de gemeente Huizen toepasbaar zijn. Het ligt voor de hand om de betaalbaarheid van een nieuwe warmtevoorziening voor bewoners als zwaarwegend criterium aan te merken. De gesprekken over de warmtetransitie die in 2019 in de wijken Stad en Lande en Bovenweg zijn gevoerd (bij wijze van verkenning, dit was nog geen wijkuitvoeringsplan), laten zien dat vooral de betaalbaarheid, in combinatie met het ontbreken van keuzevrijheid, aspecten zijn die bewoners bezighouden.

3. In deze kadernotitie nog geen uitspraak doen over het aantal wijkuitvoeringsplannen dat in 2021-2026 wordt gestart, maar die uitspraak wel doen in de Transitievisie Warmte zelf

Gemeenten hebben via de VNG onder de volgende voorwaarden ingestemd met het Klimaatakkoord:

- de warmtetransitie moet betaalbaar zijn voor bewoners;
- gemeenten moeten de juiste bevoegdheden krijgen als lokaal warmteregisseur;
- gemeenten moeten gecompenseerd worden voor de uitvoeringslasten.

Om bewoners en bedrijven duidelijkheid te geven, is het van belang dat in de TVW uitspraken worden gedaan over het tempo dat de gemeente wil hanteren bij de realisatie van aardgasvrije buurten, wijken en uiteindelijk heel Huizen. Voorgesteld wordt om dit ook te doen, maar nu (in deze kadernotitie) nog niet. Wat daarbij van belang is, is dat de bovengenoemde randvoorwaarden nog niet zijn ingevuld, maar er wel ontwikkelingen zijn op dit gebied. In de periode tussen de kadernotitie en de vaststelling van de TVW zullen warmtetechnieken en kosten (voor de bewoner) nader worden geanalyseerd. De uitkomst daarvan is niet per se doorslaggevend, maar wel van belang voor de keuze om direct te starten met een WUP, of om daarmee te wachten. Als alternatieven voor aardgas qua woonlasten in de aankomende analyse een gunstig beeld opleveren, vergroot dat de kans op een succesvol WUP. Verder speelt mee dat in het Klimaatakkoord is opgenomen dat een wijkuitvoeringsplan een maximale uitvoeringsperiode kent van acht jaar. Met andere woorden: een WUP vaststellen in 2023 betekent dat de wijk in 2031 geen aardgas meer zou hebben. Er moet dus niet te lichtvaardig worden gestart met een WUP. Anderzijds kent afwachten als nadeel dat de opgave verder naar de toekomst wordt geschoven.

De bevoegdheden voor gemeenten worden geregeld in de Omgevingswet, bijvoorbeeld om de uitkomsten van een wijkuitvoeringsplan op te nemen in het omgevingsplan.

Over de uitvoeringslasten voor gemeenten kan het volgende worden opgemerkt. In paragraaf 7.6 van de kadernotitie is de inzet voor het opstellen en uitvoeren van één wijkuitvoeringsplan opgenomen. Voor een gemeente als Huizen wordt dit geraamd op 1,2 tot 1,7 miljoen per wijk. Huizen kent 13 wijken (30 buurten), waaruit blijkt dat de totale uitvoeringslasten voor het opstellen en uitvoeren van wijkuitvoeringsplannen significant zijn. Zonder bekostiging door het Rijk van de lokale uitvoeringslasten staat het starten van zelfs een eerste wijkuitvoeringsplan in Huizen onder financiële druk. In een brief van de minister van Binnenlandse Zaken aan ons college d.d. 12 januari (bijlage 2) wordt vermeld dat een volgend Kabinet pas besluiten neemt over de bekostiging. Voor de betreffende rapportages over de uitvoeringslasten wordt verwezen naar <https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2020/09/24/aef--onderzoeksrapport-uitvoeringskosten-klimaatakkoord> en <https://www.raadopenbaarbestuur.nl/documenten/publicaties/2021/01/25/advies-van-parijs-naar-praktijk>.

4. De inzet van waterstof, groen gas en diepe geothermie als interessante ontwikkelingen zien, maar vaststellen dat deze technieken nog onvoldoende zeker zijn om nu al concreet op te nemen in de TVW als voorkeursoplossingen

Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 3.2.1 van de kadernotitie. De genoemde brief van de minister van Binnenlandse Zaken (bijlage) 2 onderstreept deze keuze voor wat betreft groen gas en waterstof.

5. Instemmen met de uitgangspunten voor communicatie en participatie

Deze uitgangspunten zijn opgenomen in hoofdstuk 5 van de kadernotitie. Dit hoofdstuk gaat zowel in op de wijze van communicatie en participatie bij het opstellen van de visie, als op de relatie tussen de TVW en het informeren van bewoners over concrete energiebesparende maatregelen.

Naast de afstemming met professionele stakeholders worden bewoners geconsulteerd bij het opstellen van de visie. Hiervoor worden in april en september twee bijeenkomsten georganiseerd. In de eerste bijeenkomst (19 april) gaat het om het peilen van voorkeuren over onder andere tempo en ambities. In die periode vindt ook een digitale consultatie plaats. In de bijeenkomst van september wordt een concept van de Transitievisie Warmte gedeeld met bewoners, om na te gaan of de visie aansluit bij de verwachtingen. Op basis daarvan kan de visie nog worden bijgesteld voordat aanbidding aan uw raad eind 2021 plaatsvindt. Draagvlak is belangrijk in deze fase, maar geen doel op zich. Het enthousiasmeren en activeren van zoveel mogelijk bewoners, en het verkrijgen van draagvlak, is met name cruciaal bij het opstellen en uitvoeren van wijkuitvoeringsplannen.

Als raad wordt u, zoals u dat gewend bent, tussentijds geïnformeerd over de voortgang via regiopodia, mededelingen of lokale informatiebijeenkomsten.

Geheimhouding

Niet van toepassing.

Toegankelijkheid

Niet van toepassing.

Alternatieven

In enkele andere gemeenten is de keuze om een wijkuitvoeringsplan te starten al opgenomen in deze kadernotitie. Dit alternatief is overwogen, maar niet gekozen, met name vanwege de onduidelijkheid over de bekostiging van de uitvoeringslasten én omdat er nog een analyse volgt van warmteoplossingen per wijk en de kosten daarvan.

Uitvoering inspraak en participatieverordening

Hiervoor wordt verwezen naar de argumentatie (punt 5).

Beslistermijn

Er geldt geen vastgelegde beslistermijn.

Financiële paragraaf

In deze fase van het proces zijn er nog geen financiële consequenties. De financiële en organisatorische gevolgen worden uitgewerkt in de Transitievisie Warmte.

Overige Raadsinformatie

Bevoegdheid

In het Klimaatakkoord is vastgelegd dat gemeenteraden de Transitievisie Warmte voor de eigen gemeente vaststellen.

Collegeprogramma

Paragraaf 3.10 (duurzaamheid).

Begroting

Dit voorstel heeft betrekking op het programma Ruimtelijke en economische ontwikkeling.

Eerdere besluiten

In uw vergadering van 30 september 2019 heeft u zich uitgesproken voor het behoud van de bestaande aardgasinfrastructuur, met het oog op het toekomstig gebruik van duurzame gasvormige energiedragers, zo lang niet duidelijk is welke nieuwe warmteoplossing er in wijken gaat komen. Deze uitspraak wordt betrokken bij het uitwerken van de kadernotitie in de Transitievisie Warmte.

Voorgeschreven procedure

Niet van toepassing.

Kader- en beleidsnota's

Milieuprogramma 2021-2025.

Evaluatie

De kadernotitie wordt niet geëvalueerd. Een evaluatie vindt wel plaats vijf jaar na vaststelling van de TVW, omdat de TVW elke vijf jaar moet worden geactualiseerd.

Bijlagen

1. Bestuurlijke Kadernotie Transitievisie Warmte.
2. Brief minister Binnenlandse Zaken Stand van zaken Klimaatakkoord bebouwde omgeving d.d. 12 januari 2021.

Burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester

Advies raadscommissie

[in te vullen door raadsgriffier]